

## POSUDOK

### na habilitačnú prácu

Mgr. Rút LENKOVEJ, PhD. vypracovanú na tému:

„Rozvoj koordináčnych rytmických schopností intervenčnými programami aerobiku 10, 15, 17 a 21 ročnej populácie“.

Habilitačná práca rieši problematiku rozvoja zložiek, resp. faktorov rytmických schopností vplyvom aerobikových programov aplikovaných na štyroch vekových kategóriách. Snaha autorky preniknúť do zložitosti problematiky, konfrontovať osvedčené a nachádzať ďalšie teoretické prístupy a praktické uplatnenie v zlepšovaní úrovne rytmických schopností je aktuálna pre široké spektrum populácie.

V teoretických východiskách sa habilitantka opiera o odborné štúdie prevažne slovenských, českých a poľských autorov. V tejto časti predložila dostatok poznatkov z literárnych prameňov, ktoré analyzuje a vyjadruje vlastné názory. V niektorých prípadoch však citovaní odborníci nie sú pôvodnými autormi prezentovaných myšlienok, resp. záverov. Teoretickému rozboru by prospela tiež redukcia duplicitných častí v niektorých podkapitolách, konfrontácia podobných experimentálnych prác a spracovanie samostatnej podkapitoly s analýzou hudobno-pohybových vzťahov, ktoré sú špecifické pre skúmanú problematiku. Poznámku mám k nesprávnej odbornej terminológii, napr. jednonožný výskok, viaceskoky, poskoky cez švihadlo, plynometrie aerobik, cvik a in., ako aj k nesprávne uvedeným menám odborníkov, napr. Emila Jacquaze Dalerozeho (správne je Émile Jaques-Daleroze) alebo Isidory namiesto správne Isadore Duncan a názvom niektorých metód v 1.6.2. Teoretický rozbor v habilitačnom spise má, aj keď cez určité nedostatky, požadovaný ucelený charakter.

Cieľ práce je reálne formulovaný a bol splnený. Stanovenie hypotéz si však žiadalo rigoróznejšie formulácie, k relevantnejším výstupným tvrdeniam, napr. na s. 83 → s. 100, 110, 127, 129. V úlohách je vymedzený priestor pre riešenie problematiky a zodpovedajú cieľu. V úlohe 6 si habilitantka zadala charakterizovať vývinové trendy rytmických schopností probandov, ale hypotéza k nej nebola postavená.

### Metodika práce

Výskumná situácia je zadaná na 4 experimentálnych, 3 kontrolných skupinách a 4 súboroch testovaných v r. 2006 (Belej, Junger a kol., 2006). Vzhľadom na podmienku reliability výskumu bolo potrebné uviesť, prečo vykonávanie pohybových programov v sledovaných súboroch nemalo rovnaký časový interval, nevytvorili sa kontrolné skupiny u 21 ročných probandov, porovnávali sa experimentálne súbory 15 r. a 21 ročných probandov so 14 a 20 ročnými súbormi z r. 2006, keďže cvičitelia a na akej kvalifikačnej úrovni boli zainteresovaní do aerobikových programov?

K zisteniu úrovne čiastkových zložiek rytmických schopností sa použila päťpoložková testovacia batéria so zámerom postihnúť faktory rytmických schopností. Žiadalo sa presnejšie rozlišovať pojmy rytmická schopnosť a pohybový rytmus.

pretože tieto dve schopnosti nie sú v praxi identické. Dovoľujem si preto konštatovať, že validita testov na zistenie reprodukcie zadaného rytmu je diskutabilná. Podľa môjho názoru T1 a T2 limitne nepostihujú faktor reprodukcie zadaného rytmu. Rytmičský stimul nie je v týchto testoch presne určený, pretože výsledkom je kvantifikácia vykonaných pohybových cyklov za určený čas. Úspešnosť je tak závislá na rýchlosti a voľbe taktu či počítacích dôb a nie zaznamenaných rozdieloch v časových parametroch. Pri tejto čiastkovej schopnosti sa mal zrovnávať vonkajší akustický záznam s pohybovým záznamom vyťukaním taktu alebo hudobnej predlohy s použitím rytmometra alebo rytmografu. Prínosom do sledovanej problematiky by mohol byť napr. test s určením reprodukcie rytmu s dôrazom na prízvučnú a neprízvučnú dobu. Konštrukcia T5, ktorým sa sledovala schopnosť zmeny vlastného rytmu je založená na bežeckej rýchlosti so zmenou cyklického pohybu na acyklický pohyb.

**Výsledková časť** je prezentovaná v piatich kapitolách, ilustrovaná tabuľkami a obrázkami, s vhodne dokumentovanými údajmi pre verifikáciu H2 a H3. Podobná prezentácia a metóda vyhodnotenia k overeniu H1 nie je doložená.

Aplikácia pohybových programov bola u jednotlivých vekových ES i KS rôzna, v intervale 2,5 – 9 mesiacov, časovom trvaní CJ 45', 30', frekvencií PP, preto je otázna podkapitola 4.5 o vývinových trendoch úrovne rytmických schopností na ktorú nebola postavená hypotéza. Podčiarkuje to aj fakt, že sa porovnávala populácia z r. 2006 bez aplikácie pohybového programu s probandmi po absolvovaní intervenčného programu. Rozdielnosť podmienok riešenia problematiky podstatne podmieňuje stav a dynamiku zmien závislých premenných. Vzhľadom na odlišné uplatňovanie experimentálneho činiteľa v jednotlivých vekových skupinách analýza a dedukcia úrovne rytmických schopností nemá zovšeobecňujúcu platnosť. Napriek týmto skutočnostiam považujem výsledky práce za prínosné pre jednotlivé vekové kategórie. Interpretovaná problematika predkladá vhodný materiál pre izolovanú komparáciu podobného zamerania. V empirickej oblasti je námetom pre telovýchovnú a športovú činnosť.

Positívne hodnotím preklad cvičení, v praxi používaného anglického slangu do slovenského názvoslovja, čím sa rozširujú možnosti pochopenia a realizácie väčšiemu okruhu záujemcov (pedagógom, študentom a ďalším) o aktuálnu problematiku.

#### Otázky:

- Prečo používate slovné spojenie „koordinačné rytmické schopnosti“?
- Ako sa prejavuje, cítujem „spoločný skupinový rytmus v atletickom behu“, s. 35?
- S. 84, cítujem „nezávislým experimentálnym faktorom boli zmeny úrovne rytmických schopností“. Čo bola závislá premenná?
- Ako sa vykonávali v T1 pohybové akty? Na doby (8 dôb / 6 dôb) alebo takty (4x, resp. 3x 2/4 takt)?
- Prečo bol štandardizovaný a bežne používaný test Gredelja, et.al., 1975 (Měkota, Blahuš, 1983) v habilitačnej práci modifikovaný, resp. zjednodušený v T2?
- Aká metóda spracovania údajov bola použitá k verifikácii H1 a ktoré testovanie sa porovnávalo medzi experimentálnymi súbormi a súbormi z r. 2006, s. 129 - 134?

#### Záver

Predložená habilitačná práca prináša cenné poznatky k rozvoji pohybových schopností prostriedkami aerobiku a ponúka alternatívy na zvýšenie záujmu o pohybovú činnosť vo výchovno-vzdelávacom procese. Čez rezervy v predloženom spise sú v ňom výstupy empirického výskumu, ktoré rozširujú teoretické poznanie a

vyslovené odporúčania považujem za podnetné pre didaktické prístupy a postupy v telovýchovnom i športovom procese.

Po úspešnej obhajobe predloženej habilitačnej práce navrhujem komisii a VR FŠ PU v Prešove menovať Mgr. Rút Lenkovú, PhD. docentom v študijnom odbore a programe 8.1.3 športová edukológia.

V Prešove 23. 7. 2012

doc. PhDr. ~~Kyčtoslava~~ Perečinská, PhD.